 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomade transport Katseloomakeskuse vivaariumis Protseduur	ST20-12 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

Loomade transport

1.0 Dokumendi eesmärk

Eesmärk on kirjeldada loomade transpordi põhimõtteid Katseloomakeskuse vivaariumis loomaruumides ja laboratooriumites.

2.0 Mõisted

Vivaarium – katseloomade elupaik ja loomkatsete läbiviimise koht, mis vastab põllumajandusministri määrusele nr. 92, vastu võetud 27.12.2012 “Katseloomade kasvatamise, katseloomadega varustamise ja katseloomade kasutamise ettevõtetele esitatavad nõuded, sealhulgas katseloomade üle arvestuse pidamise täpsemad nõuded ja loomade heaolu üksuse täpsemad ülesanded, ettevõtte tunnustamise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise kord¹. Määrus kehtestatakse [loomakaitseaduse](#) § 39 lõike 3, § 40 lõike 3, § 41 lõike 2, § 42² lõike 2 ja § 42³ lõike 5 alusel.

Katseloomakeskus – Tartu Ülikooli arstiteaduskonnale kuuluv õppehoone asukohaga Ravila 14b, Tartu.

Lüüs – ruum, mille kaudu toimub esemete sisse- ja väljaviimine vivaariumis (ruumid 156 ja 224). Lüüsi eesmärgiks on tagada ohutu esemete sisse- ja väljaviimine ning jõudmine õigesse kohta.

Lüüsikapp – luuk/aken, mida kasutatakse väiksemate esemete sisse- ja väljaviimiseks ning mis on korraga avatav vaid ühelt poolt. Teadlastele kasutatav lüüsikapp asub konventsionaalse ala koridori (138) ja maja üldala koridori (103) vahel. Barjääri ja konventsionaalse ala ühendav lüüsikapp asub labori 235 laminaarala ning koridori 237 vahel. Eesmärgiks tagada ohutu esemete sisse- ja väljaviimine vivaariumis.

Vivaariumi personal – vivaariumis põhitöökohaga töötavad inimesed.

Vivaariumis viibiv inimene – isik, kes viibib vivaariumis k.a. vivaariumi töötajad, vivaariumis loomakatset läbiviivad või hooldustöid tegevad isikud.

3.0 Viited

- Standardne Töökord number 20.1 Vivaariumi sisekorra eeskiri
- Standardne Töökord number 20.3 Kaitseriietuse kasutamine vivaariumis
- Standardne Töökord number 20.7 Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted
- Standardne Töökord number 20.8 Loomade tellimise kord, loomade vivaariumisse saabumine
- Standardne Töökord number 20.9 Loomade karantiin

 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomade transport Katseloomakeskuse vivaariumis Protseduur	ST20-12 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

Standardne Töökord number 20.15 Loomade tervisekontroll

4.0 Arutelu

Loomade transpordil tuleb tagada loomade heaolu ning vältida nende nakatumise ohtu.

5.0 Vastutus

Käesoleva Standardse Töökorra koostamise ajakohastamise eest vastutab Katseloomakeskus juhataja.

Loomade transpordi eest vastutab katseloomakeskuse juhataja, veterinaar või selleks volitatud vivaariumi personal ning katset läbiviivad isikud.

6.0 Varustus ja materjalid

„Puudub”

7.0 Toiming

7.1 Loomade transport vivaariumisse

7.1.1 Loomade transporti loomi kasvatanud ettevõttest vivaariumisse korraldab reeglina loomi kasvatanud ettevõtte. Transpordi korraldus peab vastama Nõukogu määruse nõuetele (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamisel ja sellega seonduvat toimingute ajal. Loomade saabumist reguleerib ST 20.8.

7.1.2 Vivaarium tagab saabunud loomade võimalikult kiire paigutamise transpordikastidest karantiini kodupuuridesse vastavalt ST-le nr 20.8 ja 20.9.

7.2. Vivaariumisisene transport konventsionaalses alas

7.2.1 Vivaariumisisene loomade liikumine on piiratud. Reeglina loomi vivaariumis viibimise ajal ühest loomaruumist teise ümber ei paigutata, va loomade paigutamine karantiiniruumist loomaruumi. Selle toimingu juures järgitakse ST-d nr 20.9.

7.2.2 Loomad viiakse protseduuri ajaks laboriruumi koos kodupuuriga. Peale protseduuri lõppu viiakse loomad tagasi loomaruumi ja puur asetatakse tagasi endisele kohale.

7.2.3 Loomade puuriga transpordi ajaks keeratakse veepudel transpordiasendisse, so otsaga üles, et vältida joogivee tilkumist puuri.

 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomade transport Katseloomakeskuse vivaariumis Protseduur	ST20-12 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

7.2.4 Transpordi marsruut ja aeg valitakse selline, et inimeste liikumine häiriks võimalikult vähe loomade heaolu ja loomade transport häiriks võimalikult vähe inimeste liikumist.

7.2.5 Puuride transpordiks loomaruumist laborisse saab kasutada ratastega lauda.

7.2.6 Kui katsesse lähevad kõik ühel loomaraamil asuvad loomad, võib nad laborisse viia koos raamiga.

7.2.7 Lifti loomade laborisse transpordil ei kasutata, välja arvatud erijuhul, kui loomi liigutatakse koos raamiga kahe korruse vahel. Korrustevahelist liftiga loomade transporti teostab vivaariumi personal.

7.2.6 Vivaariumist välja viidud loomi on keelatud vivaariumisse tagasi tuua.

7.3. Loomade liikumine barjääri ja konventsionaali vahel

7.3.1 Barjääri saadetavad loomad, mis on tellitud teisest kasvandusest, peavad olema kasvatatud barjääritingimustes ja nende tervislik seisund kontrollitud. Selle kinnituseks on FELASA juhtnõotidele vastavalt teostatud tervisemonitooring.

7.3.2 Saabunud loomad läbivad karantiini (ST 20.9). Peale karantiini lõppu viiakse loomad ruumi 220 ning teostatakse täiendav tervisemonitooring (ST 20.15).

7.3.3 Ruumis 220 säilitatakse barjääritingimusi: sissepääs on piiratud, sisenetakse alati puhtana, loomad majutatakse IVC puuridesse, puure avatakse ainult töötava laminaarala all, kõik loomadega kokkupuutuv on autoklaavitud jm.

7.3.4 Kui tervisemonitooringu tulemused on negatiivsed, siis vastavalt juhataja või veterinaari korraldusele viiakse loomad üle barjääri.

7.3.5 Loomade konventsionaalsest alast barjääri toimetamine toimub lüüsikapi kaudu ruumis 235. Laminaarala peab olema tööle lülitatud ja õhk peab olema jõudnud vahetuda. Loomade üleandja peab kandma täiesti puhast kaitseriietust vastavalt ST-le 20.3.

7.3.6 Loomadega koos ei tohi barjääri saata ühtegi eset (puuri, sööta, vett, puurisilti vm). Puhas puur saadetakse välja barjääri poolelt, sinna tõstetakse ümber ainult loomad, puur sulgetakse ning saadetakse koheselt tagasi. Puurisildid trükitakse barjääris.

7.3.7 Loomade transpordil barjäärist konventsionaalsesse alasse kasutatakse samuti lüüsikapi ruumis 235. Puur saadetakse välja kompletsena ning toimetatakse soovitud kohta konventsionaalses alas. Vajadusel tõstetakse loomad ümber uude puuri.

7.3.8 Vajadusel kasutatakse lüüsikapi ka väiksemate esemete või diagnostiliseks uurimiseks mõeldud materjali välja saatmiseks.

7.3.9 Alati enne lüüsikapi avamist konventsionaali poolelt peab laminaarala olema sisse lülitatud ja õhk peab olema jõudnud vahetuda.

8.0 Andmekogu

Loomade paiknemise ajalugu ruumides ja puurides kajastub vivaariumi haldamise tarkvaras.

 TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Loomade transport Katseloomakeskuse vivaariumis Protseduur	ST20-12 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

9.0 Proovide säilitamine

„Puudub”

10.0 Teostus ja rakendamine

„Puudub”

11.0 Lisad

„Puudub”